

Na osnovu člana 252. stav (1) tačka 5. a u vezi sa članom 47. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/06), ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u suradnji sa tijelima nadležnim za saobraćaj, donosi

PRAVILNIK

O POSTAVLJANJU POSEBNIH OBJEKATA NA CESTI RADI SMANJENJA BRZINE KRETANJA VOZILA

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Pravilnika)

Ovim Pravilnikom određuju se vrste posebnih objekata na cesti radi smanjenja brzine kretanja vozila, mjesta i način postavljanja posebnih objekata na cesti i pribavljanje odobrenja za postavljanje posebnih objekata.

Član 2.

(Mjesto za postavljanje posebnih objekata)

(1) Posebni objekti na cesti radi smanjenja brzine kretanja vozila (u daljnjem tekstu: posebni objekti) se postavljaju ispred pješačkih prijelaza, prijelaza biciklističkih staza/traka preko ceste, u blizini vrtića, škola i drugih lokacija na kojima često borave djeca, te u blizini mjesta kolektivnog boravka starijih osoba i osoba sa pojedinim funkcionalnim smetnjama - bolestima (osobe u invalidskim kolicima, rulatorima), u blizini lokacija gdje veći broj nezaštićenih učesnika u prometu prijelazi cestu (pješaci, biciklisti i sl.), željezničkih prijelaza, cestarskih naplatnih prolaza, kao i u blizini ukrštanja cesta.

(2) Nije dozvoljeno postavljanje posebnih objekata na autocesti i brzoz cesti.

(3) Posebne objekte ne treba graditi i postavljati na cestama koje gravitiraju prema stanicama za prvu pomoć i bolnicama, kao i na cestama gdje je primarno kretanje vozila prve pomoći.

Član 3.

(Način postavljanja posebnih objekata)

(1) Posebni objekti moraju biti označeni odgovarajućim saobraćajnim znakovima.

(2) Površina posebnih objekata mora biti od protuklizajućeg materijala i označena reflektirajućim matrijama na onoj strani s koje se vozilo približava.

(3) Posebni objekti moraju biti adekvatno fiksirani u kolovozni zastor, kako bi se spriječilo odvajanje pojedinačnih elemenata ili njihovih dijelova.

(4) U zoni umjetnih izbočina, uzdignutih ploha, cestovnih jastuka i umjetnih ulegnuća moraju se sprovesti primjerene mjere odvodnje.

II - VRSTE POSEBNIH OBJEKATA

Član 4.

(Vrste objekata koji se postavljaju)

Na cestama se mogu postavljati slijedeći posebni objekti:

- a) **Optičke bijele crte** upozoravaju vozače na potrebu smanjivanja brzine kretanja vozila, izvode se pomoću sredstava za obilježavanje oznaka na kolovozu poprečno na smjer vožnje, a postavljaju se ispred raskrsnica, pješačkih prijelaza, opasnog dijela ceste i sl.
- b) **Zvučne ili vibracijske trake** upozoravaju vozače na potrebu smanjenja brzine kretanja vozila, izvode se hrapavljenjem kolovoznog zastora glodanjem ili nanošenjem tankih reljefnih slojeva na kolovoz, koje pri prijelazu vozila proizvode vibracije i zvučne efekte.
- 1) **Zvučne trake** pri prijelazu vozila proizvode tihe vibracije, a u pravilu se postavljaju ispred škola, vrtića, željezničkih prijelaza, pješačkih prijelaza, cestarskih naplatnih prolaza, ukrštanja i opasnih zavoja gdje su velike brzine kretanja i gdje se želi zvukom i malim vibracijama vozila, upozorenjem, postići smanjivanje brzine na propisanu;
- 2) **Vibracijske trake** pri prijelazu vozila proizvode jače vibracije, a postavljaju se na mjestima gdje se želi upozoriti vozača na vožnju po uspostavljenom ograničenju brzine kretanja.
- c) **Umjetne izbočine** su fizičke naprave koje se u pravilu postavljaju prije zone smirivanja saobraćaja, odnosno u stambenim ulicama, obilježenim saobraćajnim znakom "zona u kojoj je ograničena brzina" ili znakom "područje smirenog saobraćaja", a postavljaju se preko polovine ili po cijeloj širini saobraćajne trake i konveksnog su profila.
- d) **Uzdignute plohe** su fizičke naprave trapeznog profila, namijenjene za prisilno smanjivanje brzine kretanja koje se moraju razlikovati od kolovozne površine ceste po materijalu i boji tako da su dobro vidljive danju i noću.
- e) **Cestovni jastuci** su fizičke naprave koje se izgrađuju kao umjetne izbočine u vidu jastuka (u obliku piramide sa odsječenim vrhom), ne protežu se preko cijele saobraćajne trake, te je vozilima sa većim razmakom između točkova (autobusima i sl.) olakšano prelaženje.
- f) **Umjetna ulegnuća** su fizičke naprave koje se postavljaju kao "izvrnute" umjetne izbočine za smanjenje brzine kretanja vozila na dionicama cesta i mjestima gdje je veći rizik nastanka saobraćajne nezgode. A oblikovana su tako da ga "teška" vozila mogu preći bez većih poteškoća.
- g) **Kraće suženje ceste** se izvodi u cilju smanjenja brzine kretanja vozila i istovremeno se omogućuje lakše prelaženje ceste od strane pješaka i biciklista, a dato suženje skraćuje put kretanja nezaštićenih učesnika u saobraćaju, omogućuje da isti lakše uočavaju i da budu uočeni od strane drugih učesnika u saobraćaju.
- h) **Cestovne kapije** se izvode kao posebni objekti za smanjenje brzine kretanja vozila na cesti kod ulaza u gusto naseljena mjesta, gradove ili područja grada, a kolovozne trake se razdvajaju u simetričnom ili asimetričnom obliku i u međuprostoru - razdjelnom ostrvu se obično sadi nisko rastinje.
- i) **Bojenje markiranih dijelova ceste** se koristi za povećanje pozornosti učesnika u saobraćaju na određenu lokaciju ili kategoriju učesnika u saobraćaju (prijelaz biciklističke staze preko kolovoza), u cilju smanjenja brzine kretanja, a obično se boji kolovozni zastor sa plavom ili crvenom bojom. Za zaštitu pješačkih prijelaza u cilju bolje uočljivosti koriste se žute ili crvene linije uporedo sa bijelim linijama koje označavaju pješački prijelaz.

III - NAČIN POSTAVLJANJA I OZNAČAVANJA POSEBNIH OBJEKATA

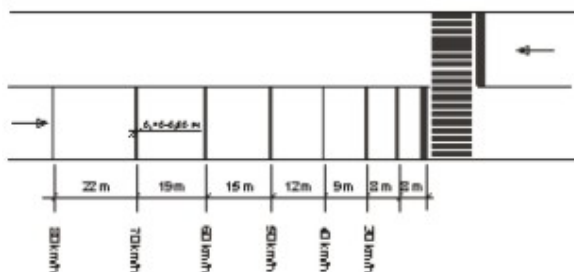
Član 5.

(Optičke bijele crte)

- (1) Optičke bijele crte upozorenja se izvode serijskim postavljanjem najmanje 4 bijele reflektivne trake poprečno na smjer vožnje preko cijele širine saobraćajnih traka, sve veće širine i na sve manjem razmaku.
- (2) Prva crta mora biti širine 20 cm, a slijedećim se povećava širina za 10 cm (slika 1).

(3) Razmak između crta je ovisan o početnoj brzini (npr. 80 km/h) i konačnoj brzini (npr. 40 km/h) koju vozilo postigne prije opasnog dijela ceste (slika 2).

Slika 1.

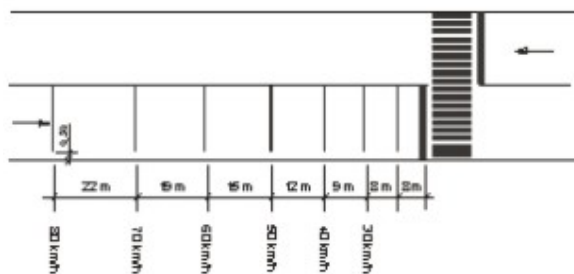
Slika 2.

Član 6.

(Zvučna traka)

(1) Trake za zvučno upozoravanje vozača ("zvučna traka"), se izvide hrapavljenjem kolovoznog zastora površinskim sredstvima, glodanjem ili nanošenjem eruptivne kamene granulacije veličine 8-12 mm (slika 3).

(2) Zvučne trake se izvide u paru na udaljenosti 1,8 m (2,0 m), preko saobraćajnih traka, širine 15-40 cm i visine 5-12 mm na međusobnom razmaku koji je ovisan o početnoj (npr. 80 km/h) i konačnoj brzini (npr. 40 km/h) koju vozilo postigne prije opasnog dijela ceste.

Slika 3.

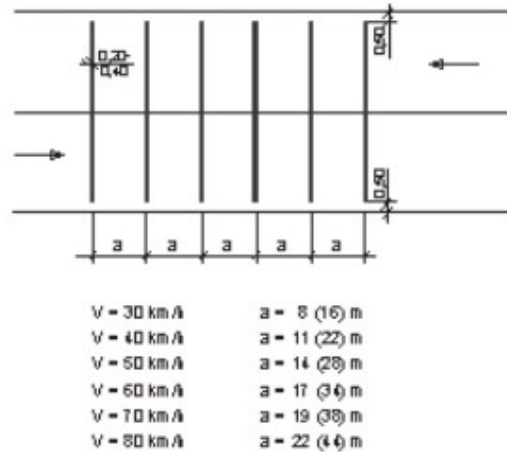
Član 7.

(Vibracijska traka)

(1) Vibracijske trake su položene u paru na međusobnoj udaljenosti 1,8 m (2,0 m), slika 4.

(2) Vibracijske trake izvide se od kamene eruptivne granulacije preko cijele širine kolovoza, širine 20-40 cm i visine 18-25 mm.

(3) Razmak para traka "a" je zavisan od najveće dozvoljene brzine, što u pravilu predstavlja vremenski prolaz od 1 sekunde odnosno 2 sekunde.

Slika 4.

Član 8.

(Umjetne izbočine)

- (1) Umjetne izbočine se postavljaju u nizu, a međusobna udaljenost izbočina može iznositi od 20 do 60 m ovisno o situaciji.
- (2) Ovisno o ograničenju brzine, umjetne izbočine su slijedećih dimenzija:
 - a) za 50 km/h ili manje, širina ne smije biti manja od 60 cm, a visina ne smije prelaziti 3 cm;
 - b) za 40 km/h ili manje, širina ne smije biti manja od 85 cm, a visina ne smije prelaziti 5 cm;
 - c) za 30 km/h ili manje, širina ne smije biti manja od 120 cm, a visina ne smije prelaziti 7 cm.

Slika 5.

- (3) Tip a) i b) iz stava (2) ovog člana moraju se izvoditi od modularnih elemenata, od gume ili plastične mase, a tip c) može se izvoditi i od asfaltne mase.
- (4) Umjetne izbočine mogu se raditi kao privremene (kod radova na cesti i sl.) u vidu "gumenog jastuka" koji se automatski naduvava, na visinu do 5 cm, ako vozač ne smanji brzinu kretanja vozila.

Član 9.

(Uzdignute plohe)

- (1) Uzdignute plohe se izvode pojedinačno ili u nizu većinom na mjestima gdje se nalazi obilježeni pješački prijelaz (slika 6).
- (2) Visina plohe je 5 - 12 cm, dužina 2 -30 metara.
- (3) Nagib prilaznih rampi iznosi između 1:10 do 1:20, a dužina prilaznih rampi ovisna je o visini plohe i minimalno je dužine 1 m.

Slika 6.

Član 10.

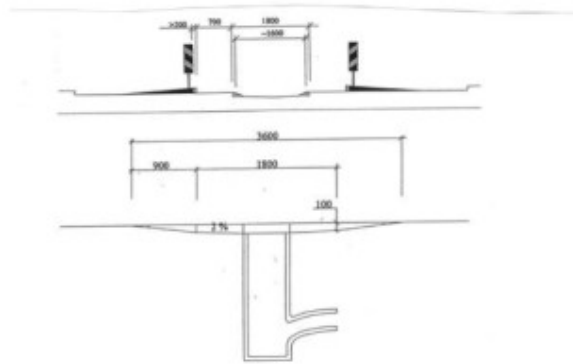
(Cestovni jastuci)

- (1) Cestovni jastuci se postavljaju u pravilu za smanjenje brzine na ispod 30 km /h, na udaljenosti od 4,5 do 6 metara ispred pješačkog prijelaza, prijelaza biciklističke staze preko ceste, raskrsnice i sl.
- (2) U pravilu, uporedo sa izgradnjom cestovnih jastuka rade se i pješačka ostrva.
- (3) Dimenzije cestovnog jastuka su načelno:
 - a) poprečna širina gornje plohe je 120 cm, visina 8 cm i nagib 1:5 prema stranama;
 - b) uzdužna širina gornje plohe je 200 cm, visina 8 cm i nagib 1:10 u pravcu kretanja vozila.

Član 11.

(Umjetna ulegnuća)

- (1) Umjetna ulegnuća se postavljaju (izgrađuju) na cestama na kojima je veći intenzitet saobraćaja vozila javnog gradskog linijskog saobraćaja (autobusa) i teških teretnih vozila.
- (2) Kod izgradnje ulegnuća posebno se mora voditi računa o adekvatnoj odvodnji. [irina ulegnuća je načelno 160 cm (slika 7).

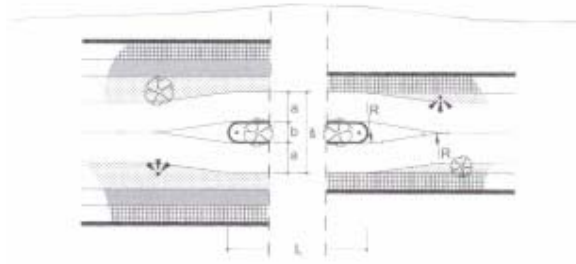

Slika 7.

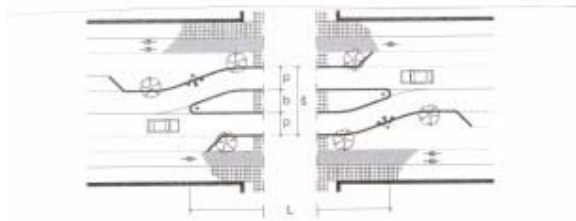
Član 12.

(Cestovne kapije)

- (1) Cestovne kapije se izvode kao posebni objekti kod kojih se kolovozne trake razdvajaju u simetričnom (slika 8.) ili asimetričnom obliku (slika 9.), a u međuprostoru - razdjelnom ostrvu se obično sadi nisko rastinje.
- (2) Dužina razdjelnog ostrva se u načelu kreće od 15 do 30 metara.
- (3) Izgrađuju se na cesti kod ulaza u gusto naseljena mjesta, gradove ili područja grada.

Slika 8.

Slika 9.

IV - ODOBRENJA ZA POSTAVLJANJE POSEBNIH OBJEKATA

Član 13.

(Izdavanje odobrenja za postavljanje posebnih objekata)

- (1) Za postavljanje posebnog objekta potrebno je da podnositelj zahtjeva za postavljanje posebnog objekta u svom zahtjevu, koji podnosi preduzeću ili odgovarajućoj instituciji koja upravlja cestama, navede razloge i druge analitičke parametre koji opravdavaju postavljanje posebnih objekata.
- (2) O zahtjevu iz prethodnog stava ovog člana rješava upravitelj cesta. Ukoliko zahtjev riješi pozitivno radi na izradi posebnog objekta ili elaborata.
- (3) Troškovi izrade projekta odnosno elaborata kao i postavljanje posebnih objekata pada na teret upravitelja cesta.
- (4) Na osnovu posebnog saobraćajnog projekta na kolovozu se postavljaju drumski jastuci, umjetna ulegnuća, kraća suženja puta i cestovne kapije.
- (5) Na osnovu posebnog saobraćajnog elaborata na kolovozu se postavljaju optičke bijele crte, zvučne i vibracijske trake, te vrši bojenje markiranih dijelova puta.

V - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 14.

(Prijelazne odredbe)

Posebni objekti i saobraćajni znakovi postavljeni uz njih, koji nisu u skladu s ovim Pravilnikom, a zateknu se na cestama na dan donošenja ovog Pravilnika, moraju se ukloniti, odnosno uskladiti sa ovim Pravilnikom do 31. decembra 2007. godine.

Član 15.

(Prestanak primjene propisa)

Na dan donošenja ovog Pravilnika prestaje primjena propisa koji se odnose na pitanja iz ovog Pravilnika, koji su regulirali ovu oblast u BiH.

Član 16.

(Stupanje na snagu i objava)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavljuje se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 01-02-2-328-4/07
2. februara 2007. godine
Sarajevo

Ministar
dr. **Branko Dokić**, s. r.